Verksamhetsberättelse 2013

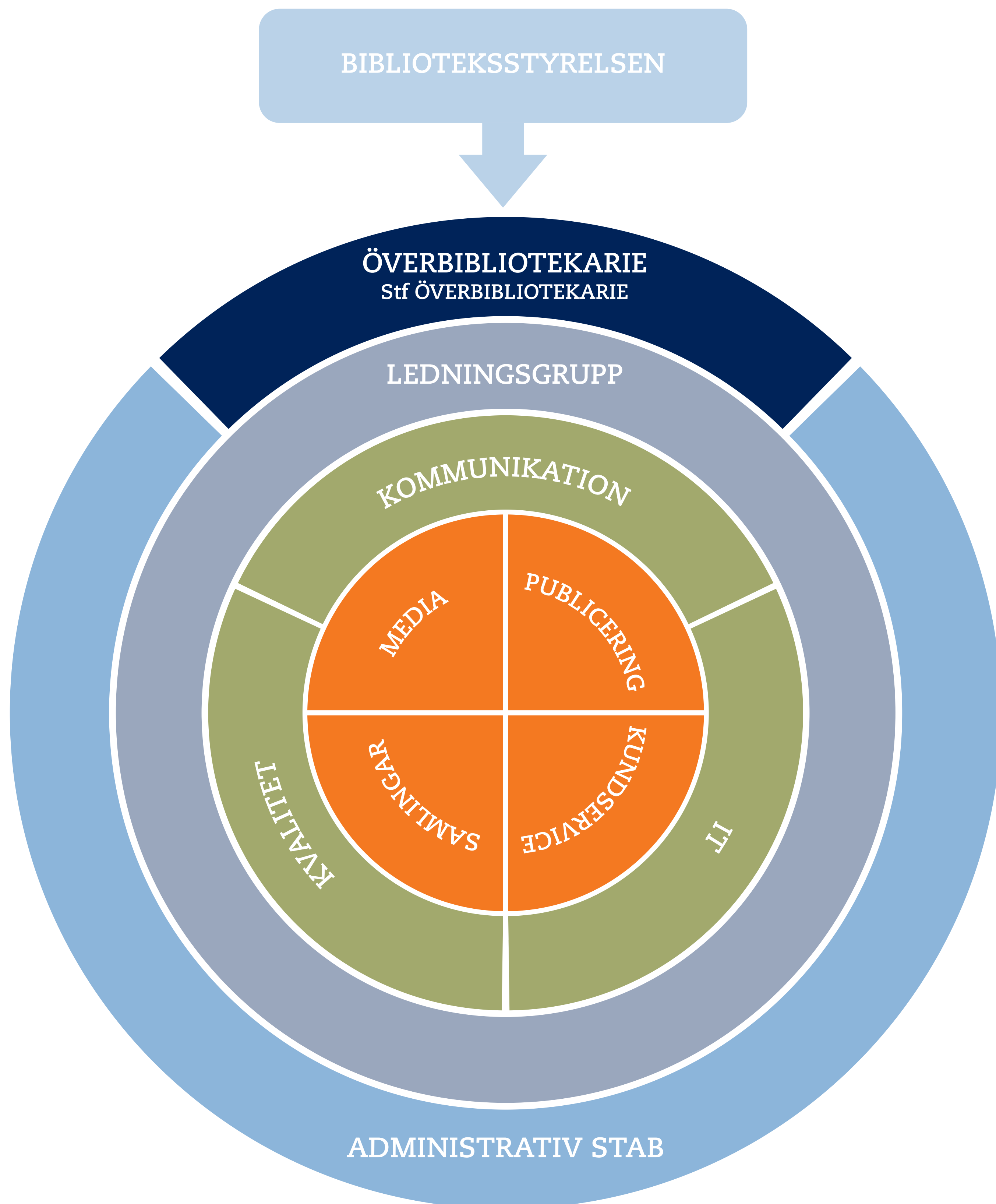
Snabbt, innovativt och relevant

Stockholms universitet

Stockholms universitetsbibliotek
www.sub.su.se

01
Organisationsskiss

02

Ny mediepolicy och publiceringsstöd under utveckling

Bakgrund

Det övergripande syftet med verksamheten vid Stockholms universitetsbibliotek är att möta behoven hos Stockholms universitets forskare, lärare och studenter och bidra till förutsättningarna att bedriva forskning och undervisning i världsklass. Det övergripande målet är att Stockholms universitetsbibliotek bidrar med relevanta resurser på ett kostnadseffektivt sätt.

Specifika mål för 2013 var:

- Våra resurser är väl kända och efterfrågade och tillgängliga 24/7 var än våra användare befinner sig.
- Vår organisationskultur är resultatorienterad och innovationsdriven och utvecklas ständigt genom gott ledarskap och aktivt medarbetarskap.
- Vi är den naturliga samarbetspartnern vid Stockholms universitet när det gäller informationsförsörjning.
- Stockholms universitetsbibliotek positionerar sig som ett drivande forskningsbibliotek nationellt och internationellt.
- Vi har en organisation som snabbt kan anpassa sig efter förändrade krav.

Verksamhetsåret har varit händelserikt på flera sätt. Det viktigaste resultatet är att bibliotekets ekonomi kommit i balans. Det stora underskott som biblioteket dragits med under ett tiotal år har slutligen sparats in.

Under våren arbetade vi intensivt med att ställa om till användarstyrt förvärv. Syftet med vår nya mediepolicy är att verka för ett medieresursförvärv som är:

- Resurs- och kostnadseffektivt
- Strukturerat, enhetligt, relevant och ändamålsenligt
- Flexibelt inför användarnas förändrade behov

Bakgrunden till den förändrade inriktningen är att tidigare arbetssätt inte längre ger oss det resultat vi vill ha. Vi har aldrig kunnat köpa och bevara alla informationsresurser som finns utan ambitionen har alltid varit att köpa in och bevara det som är relevant för våra användare.

I takt med att utbudet av medieresurser ökar i svåröverskådlig omfattning är det inte längre realistiskt att tillgodose användarnas behov med hjälp av traditionella förvärvsprinciper. Istället vill vi mer direkt utgå ifrån användarnas behov med hjälp av ett flertal strategier varav inköpsförslag är ett. Strategierna kombinerar vi med att på olika sätt korta ner tiden det tar från att en resurs efterfrågas till dess att den är tillgänglig. Tilläggas kan också att vår förvärvsbudget inte minskar utan att den är fortsatt prioriterad och kommer dessutom att ökas med över åtta procent under 2014. Vi har fått en del reaktioner och förfrågningar från institutionerna, vilka vi försöker bemöta med dialog och besök. Vi tror att vår nya inriktning kommer att gagna universitetet bäst.

Under våren arbetade vi också med en översyn av våra biblioteksenheter vilket resulterat i att bemanning, inköp av media samt registrering och katalogisering av nyförvärv nu hanteras likadant oavsett enhet. Målet var att servicen mot våra användare ska vara densamma oavsett vilken enhet de vänder sig till och att bib-

liotekets resurser används på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Under våren har också en överföring och delvis avveckling av Stockholms universitetsförlag skett. Två av förlagets medarbetare har också flyttats över till biblioteket. En vision för bibliotekets publiceringsstöd till universitetet har tagits fram liksom ett förslag för hur biblioteket ska kunna stödja universitetets doktorander med avhandlingspublicering.

I juli satte äntligen ombyggnationen igång. Det har varit och är en utmaning att bedriva biblioteksverksamhet samtidigt som bygget pågår. Trots störningar i form av buller och minskat antal läsplatser har det mesta fungerat tillfredställande.

I juli fick också biblioteket en ny organisatorisk placering vilket bland annat innebar en ny styrelse. En förändring som bibliotekets ledning välkomnar. Vi tror att den nya konstruktionen kommer att innebära ökad insyn och en tydligare styrning av biblioteket.

Bibliotekets nya inriktning har konsekvenser för vår interna organisation. För att stödja medarbetarperspektivet i förändringsarbetet rekryterade ledningen en personalspecialist som samverkar med universitetets personalavdelning. Vi har också arbetat med en arbetsmiljöenkät samt utveckling av ledningsgruppen.

Då Stockholms universitetsbibliotek (SUB) anses som ett av de universitetsbibliotek som kommit längst i förändringen mot det nya informationslandskapet får vi många externa besök och är efterfrågade talare både nationellt och internationellt.

Vi ser fram emot att ta det fysiska rummet i besittning när det blir klart om ett år och utveckla det vidare med de nya förutsättningarna. Samtidigt arbetar vi vidare med det digitala rummet för att på så sätt finna fler vägar att ge universitetet stöd med den vetenskapliga kommunikationen.

I det följande presenterar varje avdelning på biblioteket hur de arbetat med att omsätta bibliotekets övergripande syfte och mål i praktiken under verksamhetsåret som gått.

03
Media

Bakgrund

Avdelningen för media etablerades som ny avdelning hösten 2012. Avdelningen är en sammanslagning av e-resursteamet som arbetade med elektroniskt förvärv och förvärvsteamet som arbetade med tryckt förvärv och enstaka e-boksköp. I januari 2013 bestod avdelningen av 12 medarbetare. Under året har en medarbetare gått i pension, två nya medarbetare har rekryterats externt, och en medarbetare har rekryterats internt från Avdelningen för samlingar i samband med omorganisationen av personalen efter filialintegreringen. Totalt bestod avdelningen i december 2013 av tretton medarbetare samt avdelningschef.

Avdelningens uppdrag är att resurs- och kostnadseffektivt förvärva kvalitativa och relevanta medieresurser för att tillgodose informationsbehoven inom Stockholms universitets undervisnings- och forskningsinriktning.

Avdelningens övergripande mål 2013–2015 är:

- att snabbt och effektivt förvärva relevanta medieresurser till universitetets forskare, lärare och studenter.
- att kontinuerligt och aktivt minska det tryckta förvärvet till förmån för elektronisk version utifrån våra primära målgruppers behov och marknadens utbud.
- att stärka och öka det användarstyrda förvärvet inom universitetets undervisnings- och forskningsinriktning.
- att positionera Stockholms universitetsbibliotek inom förvärvsområdet och ligga i framkant inom medieresursutvecklingen.

Avdelningens specifika mål och strategiska aktiviteter för 2013 var:

- Utveckla ett integrerat och ämnesöverskridande förvärv oberoende av medieresursformat.
- Utveckla medarbetarnas kompetens inom e-resurser och e-resurshantering.
- Utveckla, samordna och dokumentera enhetliga arbetsrutiner för förvärv.
- Utveckla personoberoende arbetsfunktioner, gemensam kunskap om system och implementera gemensamma lagringsytor.
- Skapa nya interna och externa kontaktytor och nätverk inom förvärvsområdet.
- Rekrytera ny medarbetare med specifik e-resurskompetens.
- Implementera en ny mediepolicy och en materialspecifik medieplan.
- Implementera ett nytt ERM-system för förenklad, effektiviserad och samordnad hantering av licensavtal.
- Utveckla och anpassa faktura- och följesedelshanteringen till e-handel i samarbete med den administrativa staben.
- Förenkla och tydligare synliggöra möjligheterna för användarna att lämna inköpsförslag samt använda olika PDA-modeller.
- Stärka kontakterna med forskare, lärare och institutioner genom riktade informationsinsatser i samarbete med Kommunikationsavdelningen.
- Vidareutveckla rutinerna för uppföljning och utvärdering av hur medieresurserna används i samarbete med Avdelningen för kvalitet och Avdelningen för samlingar.
- Vidareutveckla rutiner för marknadsföring, kommunikation och information om medieresurser i samarbete med Kommunikationsavdelningen, Avdelningen för kundservice och IT-avdelningen.
- Förbättra sökmöjligheter och synliggöra e-böcker genom att berika SFX-poster med MARC-data i samarbete med Avdelningen för publicering.

Resultat och analys

Alla specifika mål har uppfyllts utom vidareutveckling av rutinerna för uppföljning och utvärdering av hur medieresurserna används. Denna aktivitet fortsätter i mer utvecklad form under 2014.

Sedan våren 2013 sker ingen ämnesbevakning av bibliotekarierna i syfte att bevaka utgivning eller bygga samlingar inom respektive ämnesområde. Under 2013 har istället det användarstyrda förvärvets andel ökat. Avdelningen för media förvärvar i första hand utifrån inköpsförslag och fjärrlåneförfrågningar på nyare böcker, men också via det användarstyrda medieresursurval som görs inom förlags-PDA-modeller (Patron-Drive Acquisition), där biblioteket tillhandahåller ett antal förlags hela e-boksutgivning. Därutöver förvärvas paketköp utifrån relevans och behov. Under året har två nya PDA-modeller implementerats – en förlagsspecifik och en aggregerad plattform (Brill och Ebrary). Riktlinjer för det nya arbetssättet finns i en ny mediepolicy samt en ny mer detaljerad materialspecifik medieplan.

I samband med uppbyggnaden av den nya avdelningen har arbetsrutinerna och samordningen av förvärv, prenumerationsförnyelser, accessfrågor, osv. utvecklats och implementerats utifrån uppdraget att skapa ett integrerat tryckt och elektroniskt förvärv baserat på ett ämnesövergripande, personoberoende, transparent och resurseffektivt förhållningssätt.

Avdelningen har på kort tid lyckats väl med uppdraget trots att det för flertalet medarbetare inneburit många nya och förändrade arbetsuppgifter och ökade krav på kompetensutveckling. Samtidigt som uppbyggnaden av avdelningen har pågått har servicenivån till våra användare bibehållits och i vissa avseenden även förbättrats t.ex. svarstid på ärendehantering av inköpsförslag, möjlighet att lämna inköpsförslag via webbformulär och funktionsmejl samt information om vår nya mediepolicy.

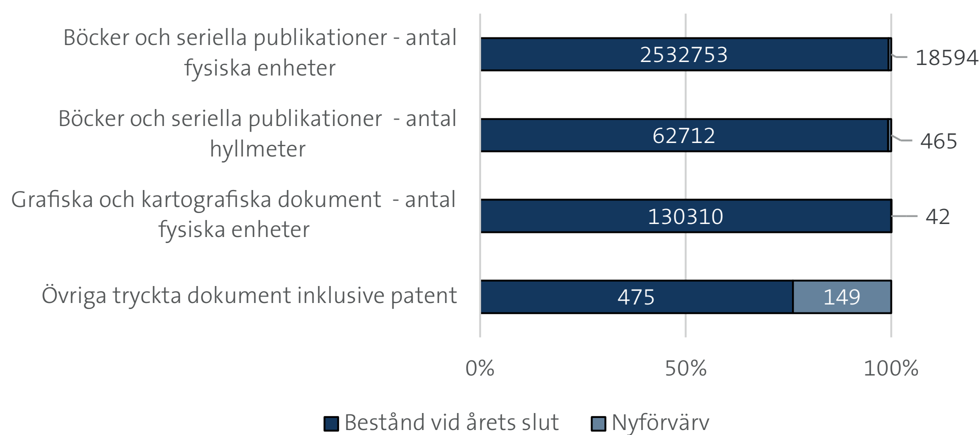
För att kontinuerligt och aktivt minska det tryckta förvärvet till förmån för elektronisk version genomfördes under året en översyn av delar av det tryckta tidskriftsbeståndet inom HUM, SAM, JUR och NAT. En stor andel prenumerationer på tryckta tidskrifter avslutades baserat på bedömningar om mycket låg eller obefintlig användning. Tryckta tidskrifter som kunde ersättas med elektroniska avslutades också. En större översyn genomfördes även av stående prenumerationer inom SAM, HUM, JUR och NAT i syfte att ersätta tryckta versioner med elektronisk version och avsluta icke relevanta ordar.

Med vår nya mediepolicy och vårt förhållningssätt kring förvärv har vi bidragit till att väcka diskussion kring medieresursförvärv såväl nationellt som internationellt. Vi har även positionerat oss genom att påbörja en diskussion kring hanteringen det förvärv som sker genom pliktleveranser och därför skiljer sig från det övriga förvärvet.

Under 2013 skapades nya förenklade rutiner för administrationen av förvärvsbudgeten. Universitetsbiblioteket har även tagit över kostnaden för stora delar av enhetsförvärvet som tidigare delvis har fakturerats av externa parter eller institutioner. I samband med projektet *Ett enhetligt universitetsbibliotek* har under hösten 2013 respektive enhetsförvärv (tidigare filialer) av tryckta böcker integrerats helt med det övriga förvärvet på Avdelningen för media, undantaget Matematiska biblioteket där Avdelningen för media endast administrerar databaser och tidskriftsprenumerationer via agent.

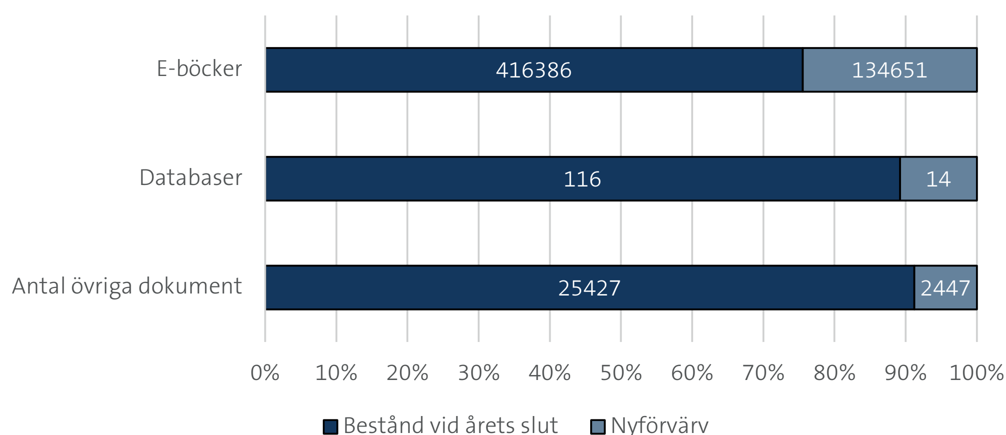
Mediebestånd och nyförvärv

I tryckt form

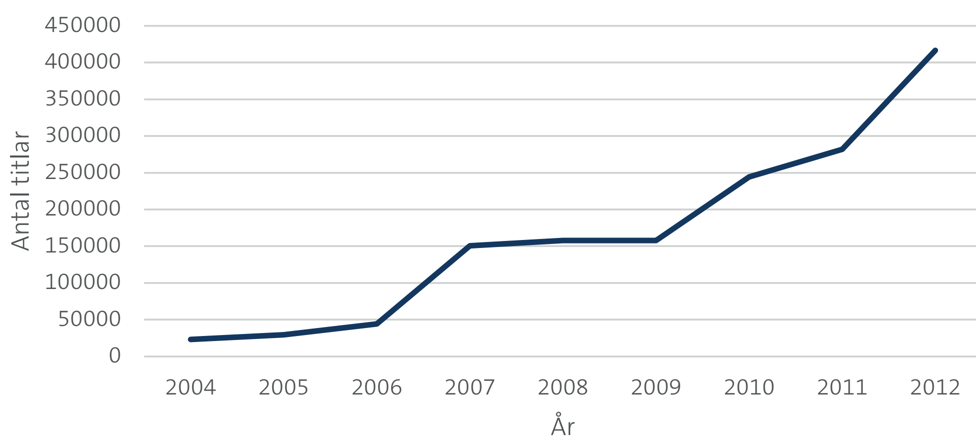
Mediebestånd och nyförvärv

I elektronisk form

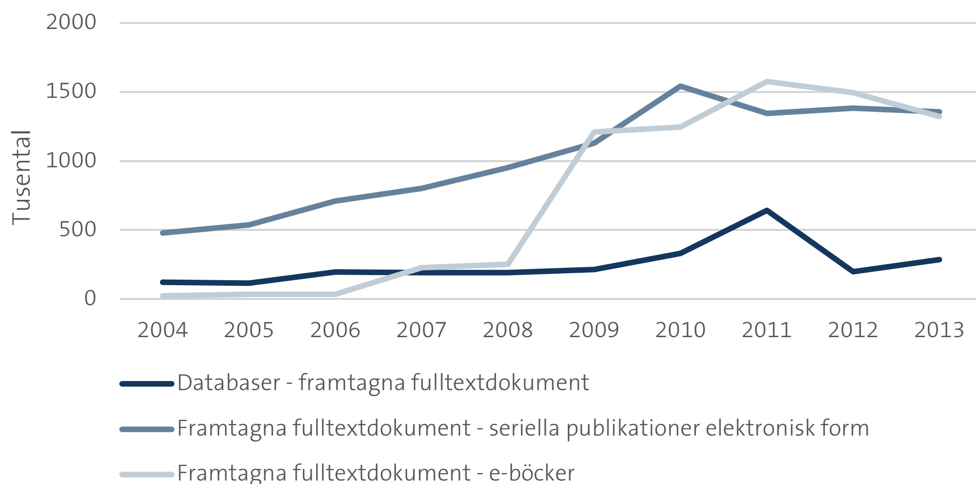

E-böcker

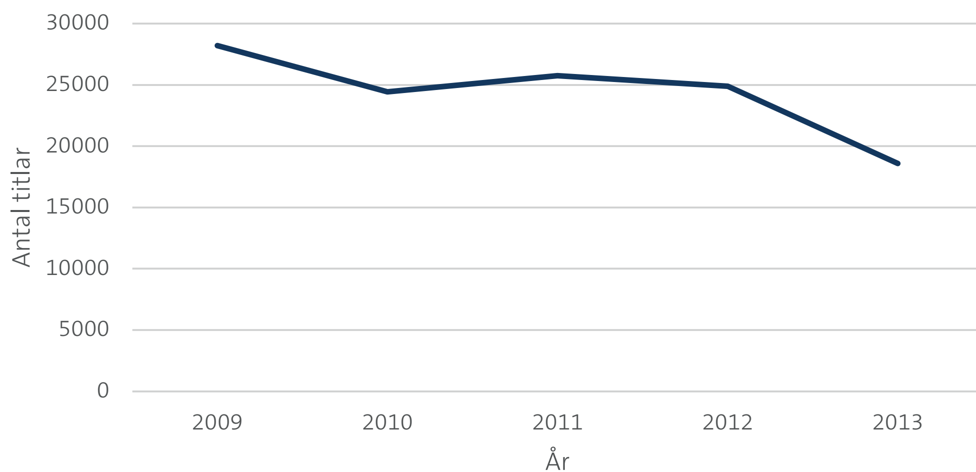
Antal titlar

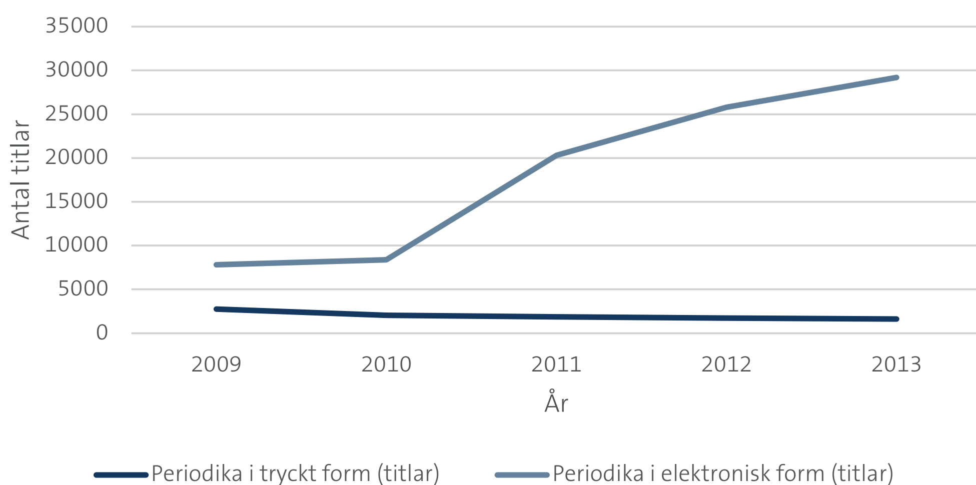
E-resursanvändning

Förvärv antal fysiska enheter

Periodika

04
Publicering

Bakgrund

Avdelningen för publicering ansvarar för bibliotekets infrastruktur för att hantera tillgång till forskningspublikationer och liknande informationsresurser. Avdelningen inbegriper publiceringsstöd och support av DiVA, katalogisering och registrering av nyinkomna böcker, ansvar för index och åtkomst till digitala forskningspublikationer, digitalisering av tryckt material, samt förlagsverksamheten inom Acta Universitatis Stockholmiensis. Bibliotekets uppdrag att ta över verksamheten vid Stockholms universitets förlag och starta upp Stockholm University Press, samt nationell vidareutveckling hos Vetenskapsrådet och Kungliga biblioteket kring ansökningssystemet Prisma och publikationsregistret SwePub har under året påverkat både avdelningens uppdrag och behov av samarbetspartners. Dessa diskussioner kommer att fortsätta under 2014. Vid 2013 års början bestod avdelningen av 20 medarbetare och i slutet av året 23.

Avdelningens syfte är att snabbt och effektivt göra informationsresurser tillgängliga för universitetets forskare och studenter, samt bidra till arbetet med att göra forskning från Stockholms universitet tillgänglig i relevanta sammanhang.

Avdelningens övergripande mål 2013-2015 är att ta fram och upprätthålla en integrerad och väl förankrad infrastruktur för tillgängliggörande av informationsresurser, som snabbt och effektivt möter behoven hos universitetets forskare, lärare och studenter.

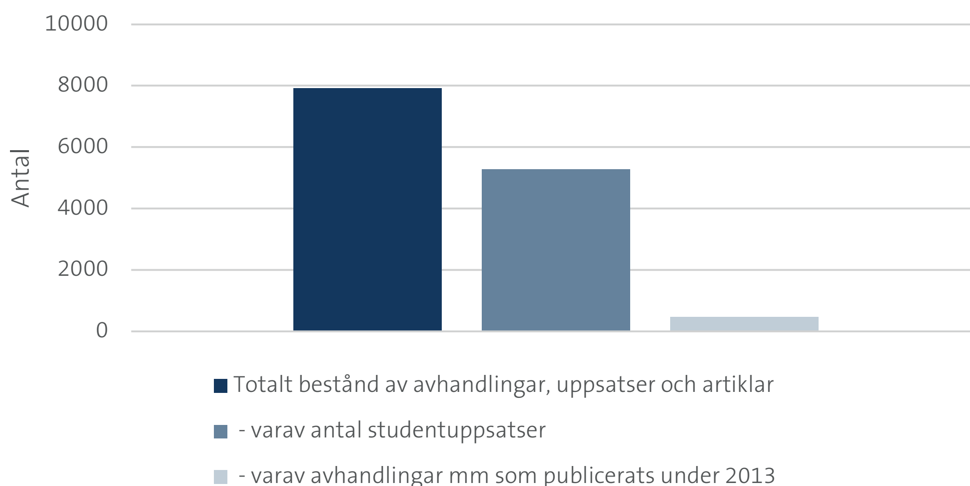
Specifika mål och strategiska aktiviteter för 2013 var

- En tydlig och väl förankrad definition av uppdraget att tillhandahålla tjänster och infrastruktur för tillgängliggörande.
- En organisation som förmår kombinera snabb kontinuerlig verksamhetsutveckling med stabila arbetsflöden.
- Tydliga och effektiva arbetsflöden för att stödja andra avdelningar på biblioteket (i första hand media, samlingar, kundservice).
- En effektiviserad verksamhet för registrering.
- Förbättrat tillgängliggörande av digitalt/digitaliserat material, både tillgängliggörande av material utanför DiVA, och andra format än pdf.
- Förändra avdelningens organisation från team till avdelning med tydliga ansvarsområden och en effektiv projektorganisation (inklusive prioritering och planering).
- Ta fram definition av tjänster och infrastruktur för tillgängliggörande genom att besvara frågorna: Vilka är de? Hur förvaltas de? Vad är syftet med tjänsterna?
- Definiera kontaktpunkter för våra tjänster på universitetet samt hos relevanta nationella och internationella aktörer.
- Ta fram och förankra ny policy för hantering av publiceringsfrågor vid Stockholms universitet.
- Ta fram en kommunikationsplan för publiceringsfrågor (tillsammans med kommunikationsavdelningen).
- Utveckla organisation för snabb och relevant prioritering av utvecklingsinsatser, samt effektiva utvecklingsprojekt.
- Utveckla arbetet i registreringspassen till att även inkludera granskning av DiVA-poster.
- Utveckla arbetet med att importera poster i DiVA.
- Ta kontroll över flödet av data mellan DiVA och Libris.
- Driftsätt löpande arbete med import av poster för e-bokspaket i Libris.
- Bygg upp infrastruktur (arbetsflöden och teknik) för tillgängliggörande av digitalt/digitaliserat material, som utgår från Libris och DiVA.
- Upphandling och implementering av ny länkserver.
- Ta fram rutiner för aktivering av elektroniska resurser i länkserver (tillsammans med Avdelningen för media).
- Implementering av (nytt) discoverysystem.
- Ta fram en registreringspolicy.
- Översyn av publiceringsstöd på universitetet.

Resultat och analys

Samtliga avdelningens konkreta mål har uppnåtts. Under året implementerades EBSCO Discovery System som stöd för studenter och forskares informationssökning. Länkservern SFX upphandlades och implementerades framgångsrikt. Från denna grund sker fortsatt arbete med att vidareutveckla stödet för både informationssökning och snabb leverans av tryckta och elektroniska resurser under 2014. Organisationen kring arbetet med registrering och granskning av poster i DiVA har vidareutvecklats, och information från Web of Science importeras nu kontinuerligt i DiVA. Uppdraget till biblioteket i december 2012 att skapa Stockholm University Press har påverkat avdelningens arbete. Likaså har den nationella utvecklingen kring Vetenskapsrådet och SwePub inneburit nya frågeställningar samt behov av nya samarbeten inom universitetet samt nationellt. Ett närmare samarbete med Enheten för forskningsservice har inletts kring kopplingen mellan Stockholms universitets publiceringsdatabas (DiVA) och forskningsdatabas. Denna utveckling har varit positiv, men har också inneburit att en tydlig och förankrad definition av avdelningens uppdrag inte kunnat göras. Detta arbete kommer att fortsätta under 2014.

Avdelningen har arbetat med att hitta nya former för snabbare vidareutveckling av verksamheten. Detta arbete har varit delvis framgångsrikt, och har samtidigt synliggjort ett stort beroende av teknisk kompetens och teknisk utveckling. Ytterligare förbättring av utvecklingsmetodiken kommer att ske under 2014.

05
Samlingar

Bakgrund
Fram till november bestod avdelningen av cirka 30 medarbetare. Efter filialöversynen då ansvaret för bemanningen förts över till avdelningen för kundservice är antalet medarbetare 16 personer. Verksamhetsfokus ligger därmed också mer entydigt på att samla, förvara/bevara och tillhandahålla fysiskt material som har förvärvats för att vara en resurs för studier, undervisning och forskning vid SU.

Övergripande mål 2013-2015 är att på bästa sätt brett tillhandahålla de samlingar vi förfogar över, med allt från dagsaktuell forskning i tryckt form till äldre specialsamlingar samt kartor, handskrifter och bildmaterial. Specifika mål för 2013 var att skapa tillväxtutrymme för den växande årssviten och säkra fortsatt god tillgänglighet till våra samlingar under ombyggnaden av huvudbiblioteket.

Resultat och analys
De specifika målen för 2013 har uppnåtts. Genom omstruktureringar av vissa samlingar skapades ett tillväxtutrymme för den växande årssviten. Vi kunde också genom strategisk planering och väl genomförda omflyttningar av samlingarna ge fortsatt god tillgänglighet till den tryckta litteraturen under de olika ombyggnadsfaserna. Vad gäller de strategiska aktiviteterna så blev omstruktureringen av referenssamlingen från SAB till Dewey klar under verksamhetsåret och inaktuell litteratur från kursbokssamlingen gallrades. Delar av den skönlitterära samlingen gicks igenom och mindre frekvent utlånad litteratur gallrades eller placerades i magasin. Betydande delar av samlingen återstår dock att gå igenom. Delar av de äldre humanistiska samlingarna i magasinen, bland annat en omfattande avdelning med religionshistorisk litteratur samt facket för arkeologi utgallrades eller katalogiserades och placerades om till den humanistiska NC-uppställningen i magasinet. Årssvituppställningar infördes på filialbiblioteken. En plan upprättades för hur samlingarna kommer att vara tillgängliga under hela ombyggnadsperioden. Återstående tillväxtutrymme för huvudbibliotekets öppna samlingar var vid verksamhetsårets slut cirka 160 meter medan det finns ungefär 1500 meter ledigt i magasinen. För att bereda plats för den växande årssviten måste därför fortsatt gallring framför allt ske i de äldre öppna samlingarna. Genom fortlöpande inköp av arkivsäkrade e-tidskriftsdatabaser kan också utgallringar av det tryckta tidskriftsbeståndet utföras framöver.

På filialbiblioteken fortskred arbetet med samlingarna. Större insatser gjordes på Arrhenius, där kvarvarande magasinssamlingar från f.d. Biologi- och Botanikbiblioteket gallrades eller katalogiserades. En del arbete återstår innan samlingen är genomgången. På AlbaNova-biblioteket gjordes en genomgång och gallring av dubbletter och äldre upplagor i monografisamlingen, astronomi och fysikböcker parallellt. Dubblettsamlingen av fysiktidskrifter bestående av 78 hyllmeter (45 titlar) i magasin gicks igenom och gallrades.

Institutionsbiblioteket på MISU (meterologiska institutionen) gicks igenom, och integrerades efter gallring och katalogisering i Geo-bibliotekets samlingar.

På samtliga filialbibliotek gjordes dessutom dragningar och omställningar för att bereda utrymme för den nya uppställningen i årssviter.

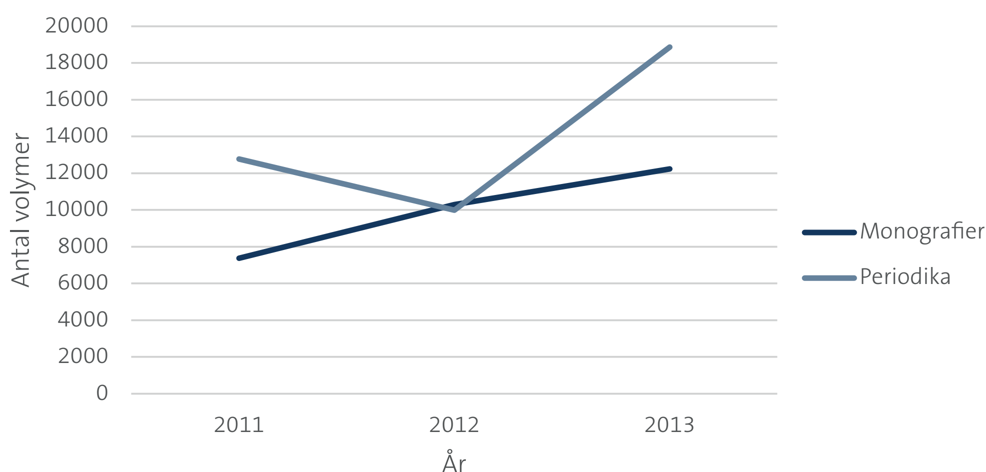
Under 2013 prövade vi att använda biblioteket som ”show room” för några utvalda resurser inom juridik. I och med att stora delar av äldre SOU har digitaliserats (KB) och att de nyare finns online (Regeringskansliet) kunde vi gallra dubblettsviter av dessa.

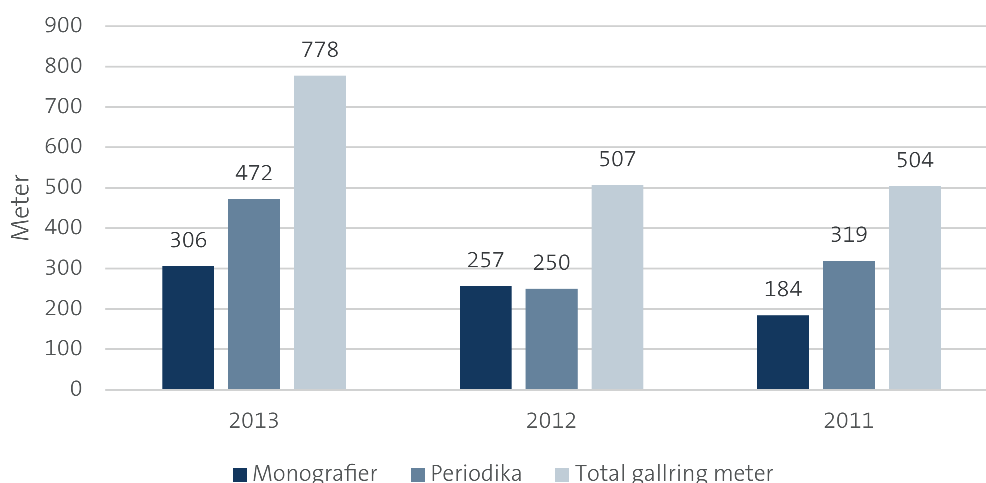
QR-skyltar som hänvisar till det digitaliserade materialet sattes upp vid de kvarvarande referenssviten. Ambitionen är att finna fler ställen där man kan skapa "bryggor" mellan fysisk samling och digitala resurser.

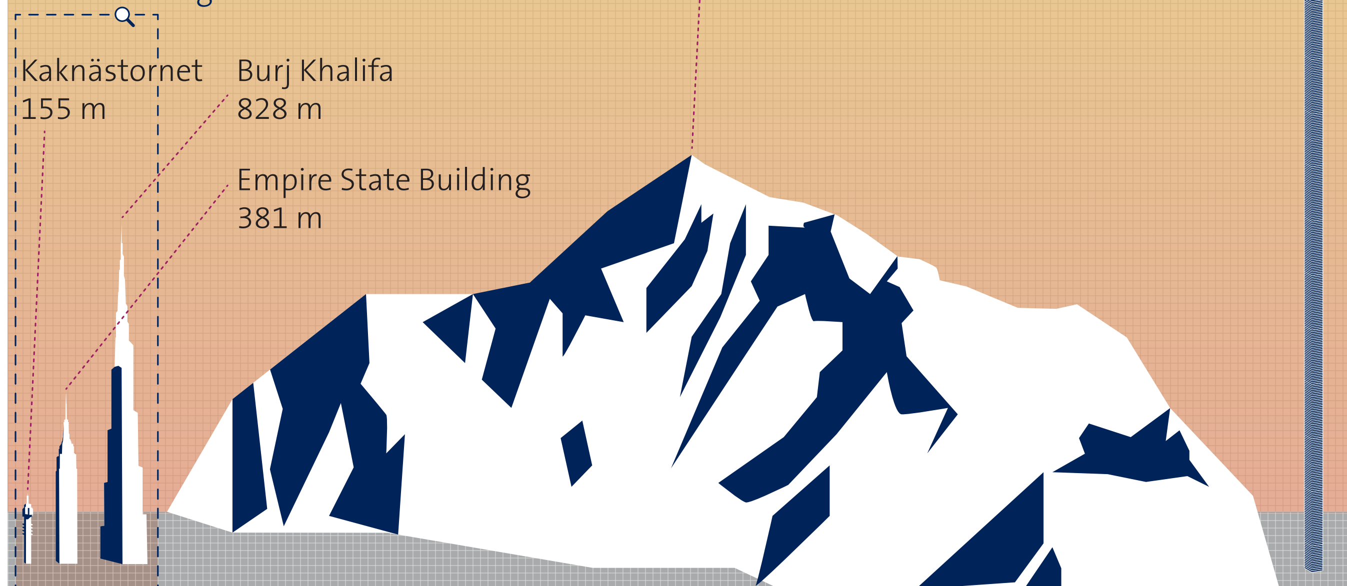
Genomgången av tidskrifter förvärvade genom pliktleverans "vilade" i avvaktan på en översyn av pliktleveranserna utifrån förändrad förvärvspolicy med fokus på användarstyrning. Arbetet med detta kommer istället att genomföras under våren 2014.

Tillsammans med avdelningen för media och avdelningen för publicering sågs förvärvsprinciperna för doktorsavhandlingar från SU och andra svenska lärosäten över. I de fall då avhandlingen föreligger i fulltext behåller man för publikationer från SU även ett tryckt exemplar, medan man för övriga lärosäten endast har fulltext-versionen.

Sammantaget kan konstateras att mycket tid och kraft gick åt till omflyttningar av samlingarna med anledning av ombyggnaden. Men trots detta fungerade det övriga samlingsarbetet tillfredsställande.

Flyttade samlingar
Under ombyggationen 2013
10 x förstoring
Kaknästornet
155 m
Burj Khalifa
828 m
Empire State Building
381 m
Mount Everest
8 848 m
Flyttade samlingar
14 310 m

06
Kundservice

Bakgrund
Avdelningen för kundservice ansvarar för bibliotekets kundservicearbete via kundteam, fjärrlåneverksamhet, framtagning från samlingar, Sökverkstan, Boka bibliotekarie och undervisning i informationskompetens och referenshantering. Bemötande av studenter med funktionshinder ingår också i kundservice uppdrag. Vidareutveckling av kundservice funktioner baseras på resultat från användarundersökning, direkt återkoppling från användarna samt tekniska förändringar i omvärlden. Som en följd av bibliotekets översyn av filialerna utökades avdelningens medarbetareantal till 28.

Syftet med Kundservice är att vara bibliotekets ansikte utåt och leverera relevant hjälp till självhjälp och annan service till våra användare oavsett hur de kontaktar biblioteket för att därigenom bidra till bibliotekets verksamhetsmål.

Det övergripande målet för 2013-2015 är att leverera kundservice som fyller eller överträffar användarnas förväntningar oavsett om besöket är virtuellt (via telefon, chatt, email, webbplatsen) eller ett fysiskt besök i biblioteksbyggnaden.

Specifika mål och strategiska aktiviteter för 2013 var:
- Kurser i informationskompetens på Institutionen för socialt arbete är integrerade i huvudbibliotekets undervisningsteamsarbete.
- Nytt, funktionellt alternativ till SAGA och XYZ-systemet är implementerat på biblioteket.
- Utökad dialog med användarna via olika media.
- Höjd medvetenhet avseende bibliotekets medieresurser och bibliotekstjänster.
- Bibehållen god kundservice och arbetsmiljö under ombyggnad.
- Utökad service till forskare genom direktleverans av material.
- Ta fram en plan för anpassade tjänster och informationssökning inför ombyggnationen av biblioteket.
- Ta fram en kommunikationsplan för marknadsföringsinsatser när det gäller kurser i informationssökning och webbkurser med syfte att nå ut till fler institutioner med våra resurser och tjänster.
- Samarbete med IT avdelning för att skapa ett funktionellt alternativ till SAGA och XYZ-system på biblioteket

Resultat och analys
De specifika målen för 2013 har uppnåtts eller är påbörjade och på god väg att uppnås.

Renovering av biblioteket påbörjades i juni och mycket av kundservicetjänsterna förblev intakt. Extra kommunikationsinsatser behövdes för att styra besökare som sökte tysta läsplatser och grupprum till andra lokaler på campus. En satsning på en ny digital orienteringskarta för att visa placering av böcker underlättade för både besökare och bibliotekarier.

Intensiv detaljplanering pågick under hösten för en omfattande flytt vid jul. Hela informationsverksamheten och samlingarna flyttades om sent i december, vilket krävde att hela bibliotekslokalen var stängd under en dryg vecka. En tillfällig informationspunkt precis utanför lokalen bemannades för att kunna ge hänvisningar bland annat till LAI-biblioteket som hade utökad service under huvudbibliotekets stängning.

Kundservice har arbetat med förbättringar när det gäller att nå ut med kurser i informationssökning inklusive webbkurser till fler institutioner. Eftersom webbplatsen håller på att ses över kunde endast vissa förbättringar göras i avvaktan på en mer genomgripande omstrukturering av bibliotekets webb.

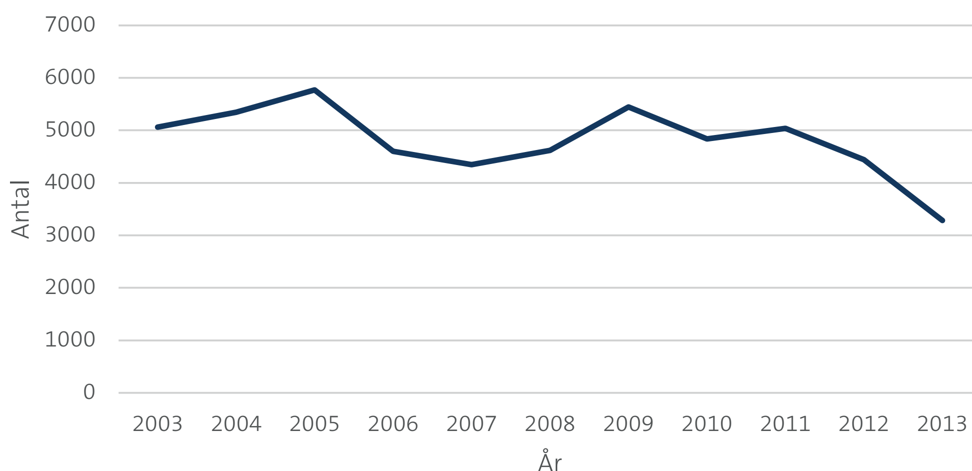
Kundservice har också arbetat tillsammans med IT-avdelningen för att skapa ett funktionellt alternativ till SAGA och XYZ som är bibliotekets beställnings- och dokumentleveranssystem. Det nya systemet fick namnet Viola och tre av de sex systemkomponenter var färdigutvecklade i december och fungerar väl. Komponenterna för statistik, fakturering och saknade böcker kommer att utvecklas under 2014.

Direktleverans av material till forskare från huvudbibliotekets samlingar fortsatte att öka från 9 856 (2012) till 12 726 (2013). Det är en uppskattad bibliotekstjänst som sparar forskare arbetstid. Ambitionen att erbjuda liknande direktleverans från biblioteksenheternas samlingar uppnåddes inte under 2013 eftersom det kräver att VIOLA-systemet utvecklas klart. Aktiviteten flyttas därför fram till 2014.

En viktig del av bibliotekets tjänster är utbudet av informationskompetenskurser. Under våren integrerades kursutbudet vid Institutionen för socialt arbete i övrig undervisning som drivs av Kundservice. Efter utbildning och kompetenshöjande insatser tog undervisande bibliotekarier över ansvaret för kurser i utvärdering av forskning som exempelvis bibliometri.

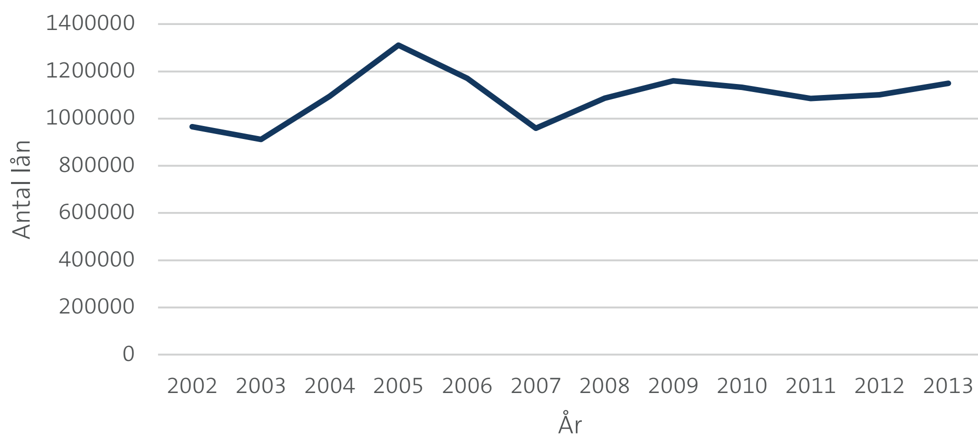
Under 2013 tog biblioteket emot ca 2 200 studenter vid 68 olika tillfällen i ca 30 olika ämnen – inklusive storföreläsningar och workshops. Med ökat fokus på dialog med beställande lärare har kursens innehåll anpassats vid behov. Detta har lett till en upplevelse av ökad delaktighet från studenter vid kurstillfällen.

Användarenkäten i maj visade ett mycket positivt resultat för bibliotekets personliga bemötande. Avdelning för kundservice har tidigare genomfört kompetensutvecklingsinsatser inom bemötande vilket alltså gett märkbar effekt.

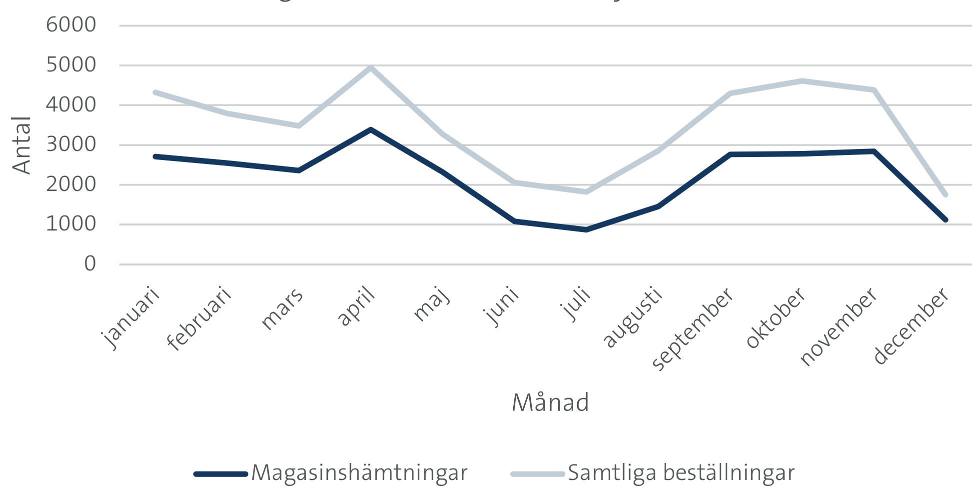
Lån av fysiska böcker

Avser även omlån som utgör c:a 80%

XYZ 2013

Bibliotekets beställnings- och dokumentleveranssystem

07
Administration

Bakgrund
Syftet med administrationen är att vara stöd till bibliotekets kärnverksamheter och bibliotekets ledning så att de kan utföra sina uppdrag på effektivaste sätt samt vara en länk mellan universitetets förvaltningsdelar och biblioteket. Avdelningen som i början av 2013 bestod av fyra medarbetare och en administrativ chef gjordes i april om till en stab med överbibliotekarien som chef. Intendenten omplacerades till Kundservice och en personalspecialist rekryterades .

Övergripande mål 2013-2015
- Administrationen arbetar för att rutiner och service till biblioteket ständigt förbättras, effektiviseras och förenklas så att det blir den part som alla inom biblioteket vänder sig till för att få de stöd och service de behöver för att klara sitt arbete.
- Håller sig uppdaterad med förändringar i administrativa regelverk och rutiner som påverkar arbetet inom biblioteket.
- Goda relationer upprätthålls till övriga SU och administrativa funktioner utom SU.
- Administrationen är anpassad och förändrad utifrån de nya förutsättningar som framkommer med anledning av ändrade administrativa rutiner. Förändringen beror på införandet av nya administrativa system som exempelvis nytt personaladministrativt system, E-handelssystem samt nytt diariesystem inom universitetet.
- Konsekvenserna av översynen som gjorts för bibliotekets administrativa delar är färdigdiskuterat så att alla på biblioteket är överens om administrationens uppdrag.
-

Specifika mål 2013 var:
- Administrationens uppdrag är väl definierat så att arbetet görs på ett för hela bibliotekets verksamhet effektivt arbetssätt.
- E-handel är infört för stora delar av beställningar och fakturahantering på biblioteket.
- Förbättringsförslag som framkommit i översynen av administrationen är implementerade.
- Arbetet med ombyggnaden påbörjas.

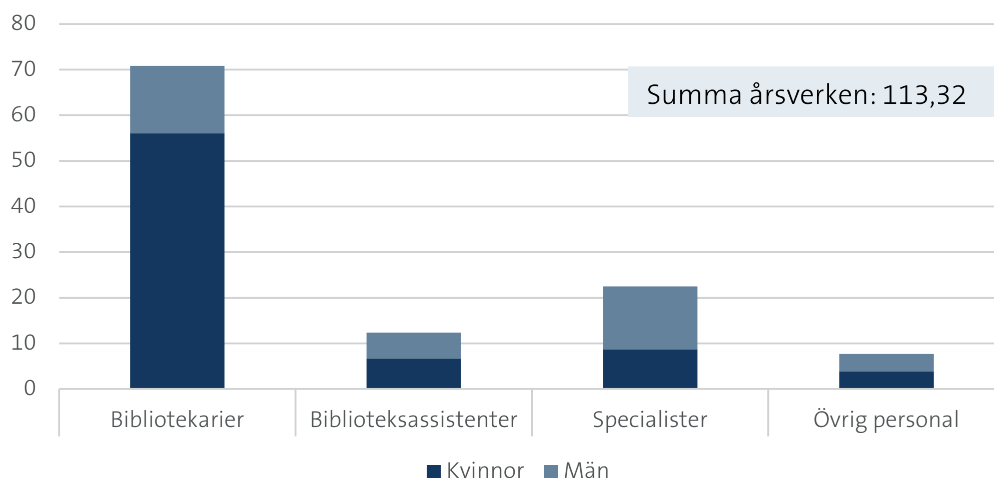
Resultat och analys
Under slutets av året anlitades en HR-konsult för att undersöka hur HR-arbetet ska organiseras samt vilket stöd biblioteket, chefer inom biblioteket och bibliotekets ledning behöver i dessa frågor. Utredningen om HR-frågor och omorganisationen har gjort att genomgången och förändringar av administrationens uppdrag inte är färdigdiskuterade i alla delar. Genomgången beräknas slutföras och kommuniceras till alla delar av biblioteket under våren 2014.

I övrigt har förändringsarbetet för de tre första övergripande målen rullat på under året genom ett ständigt arbete för att effektivisera, förenkla och förtydliga det administrativa arbetet.

Införandet av E-handel har senarelagts något beroende på förseningar i det övergripande universitetsprojektet för E-handel. Meningen var att det skulle varit infört under hösten på alla pilotinstitutioner. Den första appliceringen kom nu de första dagarna in på det nya året. Det innebär att under våren kommer ett antal leverantörer att läggas in så systemet kan börja användas för bokleveranser, kontorsmaterial, mm.

Arbetet med ombyggnaden av bibliotekets lokaler fortskrider i enlighet med tidplan. Den första byggetappen överlämnades under de sista dagarna i december och kunde tas i bruk. Informationsfunktionen med diskar, återlämningsservice och sökdatorer har omlokaliserats till ett tillfälligt område i biblioteket. En tillfällig entré har öppnats under tiden den ordinarie ingången byggs om. Fortsätter arbetet enligt tidplanen kommer biblioteket att vara ombyggt till nästa årsskifte och den planerade återinvigningen i början av 2015.

Översynen av vilka löne- och personalrutiner som ska och kan utföras på biblioteket kontra centralt på SU har gjorts som en del av HR-konsultens uppdrag och resulterat i att lönehandläggningen till viss del flyttats till personalavdelningen. En del av arbetet när det gäller underlagen för lönehändelser ligger kvar på biblioteket på samma sätt som det gör på alla institutioner på universitetet.

08
Kommunikation

Bakgrund
Kommunikationsavdelningen etablerades hösten 2012 och bestod 1 januari 2013 av fyra medarbetare: tre tillsvidareanställda och en visstidsanställd. I slutet av året bestod avdelningen av sju medarbetare: sex tillsvidareanställda och en visstidsanställd.

Avdelningens första uppdrag är att stödja, utveckla och samordna bibliotekets kommunikationsarbete och därmed bidra till att bibliotekets verksamhetsmål uppnås. Det övergripande mål 2013-2015 är att stödja bibliotekets kommunikationsarbete så att det blir så effektivt att biblioteket hela tiden utvecklas i enlighet med våra användares behov och att resultaten kommuniceras. Bibliotekets nya uppdrag att ta över verksamheten vid Stockholms universitets förlag och starta upp Stockholm University Press, har under året påverkat både avdelningens uppdrag och inneburit en ny medarbetare.

Specifika mål 2013 var:
- På biblioteket är alltid helheten i fokus.
- Kommunikationen är strategisk (målgruppsanpassade budskap via relevanta kanaler).
- Kommunikation och omvärldsbevakning är systematiskt integrerad i alla delar av bibliotekets arbete.
- Bibliotekets kommunikation understöds på relevanta sätt.
- Förändringar i samband med ombyggnationen är kända.
- Formera kommunikationsavdelning som kan leverera enligt strategin
    - Se över arbetssätt.
    - Fördela ansvarsområden.
- Kommunikationsplan för ombyggnationen.

Resultat och analys
Inledningsvis ägnades en del arbete åt att stabilisera arbetsgruppen. En medarbetare lämnade sin anställning, en har varit utlånad till stadsbiblioteket och därefter tjänstledig. Två bibliotekarier har omplacerats från Kvalitetsavdelningen. En faktor flyttades över till biblioteket i samband med nedläggningen av Stockholms universitetsförlag. Avdelningen förstärktes med en utifrån rekryterad kommunikationsstrateg och en dito kommunikatör.

Arbetet med att kartlägga kommunikationsbehov och implementera rutiner och arbetssätt som stöder bibliotekets behov påbörjades under 2012 och satte ny fart i samband med att en kommunikatör tillsvidareanställdes i januari. Ett strategiskt perspektivskifte var att på olika sätt lägga om vårt arbete med fokus på att synas där våra målgrupper finns istället för att våra målgrupper kommer till oss. Detta arbete påbörjades redan under 2012 genom satsningar på kommunikation via sociala medier. Bland annat gjorde vi insatser som resulterat i att antalet följare på vår Facebooksida ökat från 2226 gillare (mars) till 3663 gillare (december). Antalet följare på Twitter har ökat från 581 följare i december 2012 till 810 följare i december 2013. Ett nytt projekt under året var att utveckla arbetet med Instagram. Ett Flickrkonto har också startats för hantera bland annat dokumentation och visualisering av vad som händer i samband med ombyggnationen.

Under våren 2013 fick Forskarbloggen ett nytt utseende i samband med att den fördes över till ett nytt bloggverktyg med bättre funktionalitet. Bloggen lanserades under våren och har ökat från 95 visningar (april) till 442 visningar (december), samtidigt som

den gamla bloggen har sjunkit från 157 visningar i januari, till 121 visningar i oktober, då den i slutet av månaden stängdes. Totalt har 2 447 visningar gjorts, varav 1448 i den nya bloggen.

Under hösten fick även bibliotekets nyhetsbrev nytt utseende och ny funktionalitet. Syftet var dels att det skulle bli enklare att sätta ihop, dels att det skulle vara enklare att följa upp vilka inlägg som lästs mest. Nyhetsbrevet har också fått fler prenumeranter (453 dec 2012; 640 december 2013).

Även arbete med bibliotekets intranät och externa webb tog ny fart under våren. Arbetet har gått långsamt men stadigt framåt. Arbetet med intranätet kom igång på allvar när vi hittade en fungerande samarbetsform med IT-avdelningen inom ramen för den nyetablerade förvaltningsmodellen. Arbetet med den externa webben fördröjdes av diskussioner kring strategiska vägval. Under våren togs beslut att lägga över en del av bibliotekets information i Polopoly för att biblioteket skulle bli mer integrerat i universitetets generella kommunikationsflöde. Ambitionen är också att underlätta för institutionerna att sprida relevant information om bibliotekets tjänster till sina forskare och studenter.

Satsningar gjordes också på internkommunikationen genom justeringar av struktur och layout för bibliotekets intranät samt genom ett systematiskt arbete med bibliotekets månatliga personalmöten (Månadsforum). Ambitionen har varit att fånga upp relevanta frågor för bibliotekets medarbetare.

Kommunikationsplaner för avdelningen för publicering, media och ombyggnationen togs fram. Planer för Samlingar, Kundservice och Kvalitet sköts fram till 2014.

Under hösten upprättades en kommunikationsplan för ombyggnationen där bakgrund, mål och syfte med ombyggnationen angavs. Där definierades vilka målgrupper vi skulle arbeta mot samt lämpliga kanaler för att föra ut informationen. En mediaplan för kontakter med pressen togs fram i samråd med universitetets pressekreterare.

09
IT

Bakgrund
IT-avdelningen omorganiserades under 2013. Teamen på avdelningen avskaffades och ersattes med funktionsansvarsområden. En tjänst som utvecklingschef med plats i bibliotekets ledningsgrupp skapades för att ytterligare betona vikten av utvecklingsfrågorna. Under året rekryterades en programmerare och i slutet av året bestod avdelningen av 15 medarbetare.

IT-avdelningens syfte och uppdrag är att leverera moderna och välfungerande IT-tjänster med god kvalitet som stödjer bibliotekets verksamhet samt utveckla och tillhandahålla nya IT-tjänster efter verksamhetens behov.

Avdelningens övergripande mål 2013-2015 är en modern, stabil, säker och användarvänlig IT-miljö för bibliotekets kunder och internt med 24/7 tillgänglighet till bibliotekets IT-tjänster samt att ständigt förenkla och förbättra systemen.

Specifika mål för 2013 var:
- Arbetet med systemen sker i enlighet med universitetets förvaltningsmodell.
- Justerad extern webbplats.
- Saga/xyz-systemet är ersatt.
- Verksamhetskritiska system fungerar under ombyggnaden.
- SUBNET modifieras i linje med den nya organisationen.

Aktiviteter av strategisk karaktär var:
- Webbprojekt.
- Förbättra ”söket” med upphandlad Discovery Service.
- Ersätta Saga/xyz i egen regi med ett minst lika bra system.
- Föra in arbetssätt enligt systemförvaltningsmodellen för de viktigaste systemen.

Resultat och analys
Omorganisationen av IT-avdelningen var nödvändig för att få större fokus på utvecklingsfrågorna och för att bättre kunna arbeta enligt förvaltningsmodellen som infördes till stora delar under 2013. En förstärkning av IT-avdelningens kompetens med ytterligare en programmerare gav ett önskat resultat.

De specifika målen för det gångna året kunde fyllas men arbetet med den externa webbplatsen fick stanna vid mindre justeringar i väntan på arbetet med översynen av bibliotekets samlade digitala kommunikation. 2013 års stora arbetsinsats var ersättandet av Saga/xyz (bibliotekets beställnings- och dokumentleveranssystem) med ett nytt egenutvecklad system; Viola.

I övrigt gjordes stora satsningar för att underlätta ett rörligt arbetssätt med distansåtkomst till arbetsplatsen för bibliotekets samtliga medarbetare med införandet av bärbara datorer och nya kommunikationsmöjligheter. Det var nödvändigt för fungerande bibliotekstjänster/service under ombyggnationen.

10
Kvalitet

Bakgrund
Avdelningen för kvalitet inrättades 2012 som en stödfunktion på biblioteket och består i dag av sex medarbetare. Avdelningen fokuserar på uppföljning och analys i samarbete med bibliotekets andra avdelningar för att ständigt förbättra biblioteksverksamhetens stöd till forskare, lärare och studenter vid universitetet. Avdelningen ansvarar för bibliotekets statistik, kompetensutveckling, forskningsutvärdering, uppföljning av verksamhet och övergripande kvalitetsarbete. Syftet är att genom kvalificerade analyser av insamlad information utarbeta underlag som bidrar till att bibliotekets verksamhet möter universitetets forskares, lärares och studenters föränderliga önskemål och behov.

Övergripande mål 2013–2015
Avdelningen utför löpande insamling, bearbetning och analys av data och levererar underlag till beslutsfattande.

Specifika mål 2013 var:
- finns en strategi för kvalitetsarbete vid biblioteket
- finns en strategi för hantering av verksamhetsförbättrande idéer
- finns en plan för inventering och insamling av statistik vid biblioteket
- finns en plan för kompetensutveckling
- finns en plan för avdelningens interna kommunikation och arbetsyta på Subnet
- bidrar avdelningen till slutrapport i projektet ”Towards Quality-Controlled OA Monographs in Sweden”
- avdelningen rapporterar projektet mätning av universitetets publikationer inom ämnet hållbar utveckling
- sker årlig bibliometrisk analys av universitetets institutioner enligt den norska modellen
- sker årlig citeringsanalys (avseende genomsnittlig fältnormerad citeringsgrad och Top 10%) av naturvetenskapliga institutioner samt av vissa av de samhällsvetenskapliga institutionerna
- levererar löpande (1 ggr/år) publiceringsstatistik till Planeringsenheten
- koordinerar löpande arbetet med att samla in data till olika producenter av universitetsrankningar
- sker löpande insamling och analys av användares uppfattning av SUB
- sker löpande omvärldsbevakning

Resultat och analys
Första halvåret 2013 ägnades en del tid åt att forma arbetsgruppen och bestämma arbetsordning. Efter att två personer fått uppgifter på annan avdelning rekryterades en utredare som efterfrågat komplement till avdelningens kompetens.

Avdelningen har etablerat sig som en stödverksamhet på biblioteket med fokus och ansvar för bibliotekets statistik, kompetensutveckling, forskningsutvärdering, uppföljning av verksamhet och kvalitetsarbete. Detta har gjorts genom att bygga upp rutiner kring dessa, till exempel utarbetades en handlingsplan för statistikarbetet som föreslår rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning för insamling, lagring och visualisering av data för biblioteket. Likaså har en rutin för hantering av kompetensutveckling tagits fram och utgör underlag för att ledningsgruppen strategiskt kan prioritera kompetensinsatser och samordning av kompetens inom biblioteket. Utbildningar och konferenser som bibliotekets personal deltar i och bidrar till har också gjorts synliga på bibliotekets intranät.

En av de viktigaste uppgifterna under året var att ta fram en strategi för uppföljning av verksamhet och kvalitetsarbete vid biblioteket. För att uppnå tydligare målstyrning av verksamheten behövdes ett verktyg där bibliotekets alla arbetsområden kan samlas och

ett webbaserat verktyg, Stratsys, skaffades under hösten. Implementering av Stratsys kommer att pågå under 2014.

Avdelningen koordinerar arbetet med att samla in data till olika producenter av universitetsrankningar. Enligt rektorsbeslut i maj genomförs också analyser av rankningar som berör SU, direkt i samband med publicering av ny rankning och rapporteras till universitetsledningen.

Användarundersökning för universitetets forskare och studenter genomfördes i maj. Avdelningen genomförde också olika brukarundersökningar internt som stöd för andra avdelningar.

Avdelningen deltog i ett samarbetsprojekt med fem svenska universitet, ”Towards Quality-Controlled OA Monographs in Sweden" som samfinansierades av KB, Vetenskapsrådet och Riksbankens jubileumsfond. Projektet har ett nationellt perspektiv och väckte även internationellt intresse som bland annat resulterade i samarbete med The Austrian Science Fund (FWF) och presentation av planerna för utbildningsdepartementet i Österrike. Projektet lade i sin slutrapport fram ett konkret förslag till en konsortiebaserad modell för OA-publicering av monografier i Sverige.

Under året genomfördes den årliga studien av universitetets institutioner enligt den norska modellen för analys av publiceringsverksamhet. En studie, beställd av Miljörådet vid universitetet, av publikationer relaterade till begreppet hållbar utveckling utfördes också. Vidare genomfördes den årliga citeringsstudien av natur- och samhällsvetenskapliga institutioner vid universitetet. Data köptes denna gång, från Centre for Science and Technology Studies (CWTS) vid Leiden-universitetet i Nederländerna. Studien analyserade institutionerna avseende internationell genomslagskraft, så kallad ”impact”. Inköpt data medgav denna gång att institutionernas genomslagskraft kunde analyseras även under exklusion av självciteringar. I en annan studie analyserades hur universitetets publikationer fördelar sig över publikationstyp (t ex Artikel i tidskrift), innehåll (t ex Refereegranskat) och förlag.

I slutet av året utfördes en studie med syftet att belysa relationen mellan CWTS-indikatorn source normalized impact per paper och nivåerna i den norska modellen/kategorin av icke-bedömda källor inom olika ämnen samt totalt över ämnen. Studien citeras i publikationen ”Evaluering af den norske publiceringsindikator”, vilken rapporterar en utvärdering av den norska modellen, från Dansk Center for Forskningsanalyse, Aarhus Universitet. Centrumet fick i uppdrag av Universitets og høgskolerådet i Norge att utvärdera modellen. De ovan nämnda studiernas utfall återfinns i rapporter på bibliometrifunktionens webbplats.

Ett paper med titeln”Research collaboration between Stockholm University and other Swedish academic institutions: a bibliometric study to support decisions on library collaboration” antogs till 5th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries.

Bibliometrisk statistik levererades till universitetets planeringsenhet vid två tillfällen under året. Den första leveransen gällde uppgifter till universitetets årsredovisning, det andra uppgifter till universitetets uppföljning av dess verksamhetsplan.

För att hantera verksamhetsförbättrande idéer provades en sammansatt innovationsgrupp vars arbete har utvärderats. Biblioteket kommer att fortsätta med innovationsgrupper som ett sätt att ta tillvara nya idéer.

11
Stockholm University Press

Bakgrund
Biblioteket fick i december 2012 i uppdrag att skapa en för hela universitet gemensam förlagsverksamhet som utgör ett publiceringsstöd för universitetets forskare genom att tillhandahålla en plattform för kvalitetsgranskad OA-publicering, en infrastruktur för tryck av böcker på beställning (print-on-demand) till självkostnadspris och en proaktiv marknadsföring för att stärka spridning och tillgänglighet av universitetets forskning.

Målen för 2013–2015 är att:
- främja OA-utgivning genom att göra det lätt och attraktivt att publicera Open Access (OA).
- ha redaktionell kompetens av internationell standard.
- bidra till ökad spridning och tillgänglighet av hela universitetets forskning.
- stärka universitetets varumärke både nationellt och internationellt.
- samarbeta aktivt med internationella universitetsförlag för ökad global spridning och tillgänglighet.
- bidra aktivt till det nationella arbetet med att ta fram smarta publiceringsmodeller för OA.
- inleda diskussioner kring samarbete med andra lärosäten i Stockholmsområdet.

Resultat och analys
Under 2013 överfördes delar av Stockholms Universitetsförlag (SUF) till SUB och några delar har avvecklats. Samtliga avtalsrelationer mellan SUF och externa aktörer har inventerats, anpassats eller avslutats. Två medarbetare från SUF flyttades över till biblioteket efter MBL.

Titlar som inte har sålts till kommersiella förlag har under januari 2014 lagts som fulltext i DiVA och som Print on demand hos USAB (Universitetsservice AB).

Förlaget Acta Universitatis Stockholmiensis, AUS, har under hösten hållit fyra workshopar med serieredaktörer för att inhämta deras synpunkter på samgående mellan AUS och SUP. Resultatet är att serieredaktionerna kommer att få tydligare roller och ansvar som redaktionsråd inom SUP. Redaktörerna har också ställt sig positiva till AUS redaktionskommittés förslag att särskilja avhandlingsutgivningen från den kvalitetsgranskade utgivningen inom Acta-serierna.

Under året har också diskussioner och planering pågått för hur bibliotekets publiceringsstöd ska utformas och organiseras. En vision för publiceringsstödet, inklusive Stockholm University Press, togs fram före sommaren.

Under hösten beskrevs i rapportform hur biblioteket planerar organisera stöd för avhandlingspublicering.

I december delades ansvaret för arbetet med Stockholm University Press upp i tre delar. Ansvaret för att ta fram en modell för hur granskning (peer review) av manus för Stockholm University Press ska gå till samt en modell för koordinering av rådgivning inom ramen för publiceringsstödet ligger på avdelningen för kvalitet. Ansvaret för publiceringsinfrastruktur ligger på avdelningen för publicering. Arbetet med att ta fram en modell för hur det redaktionella arbetet ska organiseras samt en marknadsföringsstrategi ansvarar kommunikationsavdelningen för.

PLATTFORM FÖR SYNLIGHET OCH TILLGÄNGLIGGÖRANDE

- Swepub / DiVA
- Bibliografiska metadata
- Forskningsdata
- Nätbutik och Print on Demand
  – Distribution och marknadsföring
- Publikationsdatabas/ fulltextarkiv
- Parallellpublicering
- Identifikatorer
- Open Access
- Personalkatalog

SAMORDNING AV KVALITETSGRANSKNING

- Externa granskare
- Redaktionell organisation som vilar på kompetens vid universitetets institutioner
- Transparenta bedömningskriterier och tydlig standard för olika publikationstyper

SAMORDNING AV FINANSIERING

- Samordningsvinster vid avhandlingsutgivning
- Buy backs vid samutgivning
- Refereegranskning
- Formgivning och layout
- Copy editing
- Marknadsföring
- Språkgranskning
- Medlemsrabatter
- Avgifter för utgivning på Open Access-förlag
- Översättningar

PUBLICERINGSSTÖDET

Bibliotekets publiceringsstöd till universitetets forskare, studenter, lärare och beslutsfattare vilar på användarfokuserad infrastruktur, expertkunskap samt lokalt och globalt samarbete.

FORSKNINGSUTVÄRDERING

- Prestation
- Rankning
- Citeringar
- Livslängd
- Spridning
- Strategiskt stöd kring det som påverkar mätningar
  – Referenssystem
  – Produktivitet
  – Anpassning till mätningsindex

Stockholms universitetsbibliotek

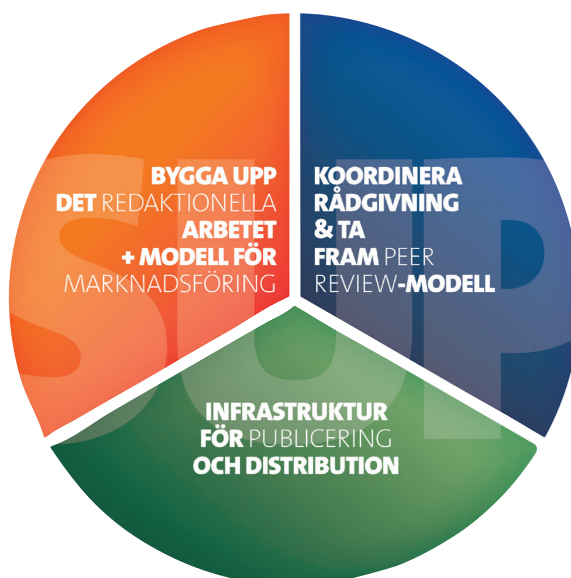
RÅDGIVNING

- Upphovsrätt
- Exklusivt rättsinnehav för forskaren
- Creative Commons-licenser

PUBLICERINGSKANALER

- Publicering med/via andra förlag
- Stockholm University Press
  – Monografi
  – Antologi
  – Avhandling
  – Tidskrift
  – Forskningsrapport
  – Working paper

Stockholms universitet

12

Ny Biblioteksstyrelse för universitetsbiblioteket

Bakgrund

Från den 1 juli 2013 är Universitetsbiblioteket en organisatorisk enhet, placerad direkt under rektorn. Biblioteket leds av en styrelse tillsammans med överbibliotekarien.

Biblioteksstyrelsen har det övergripande ansvaret för och leder verksamheten vid Stockholms universitetsbibliotek. Styrelsen beslutar i frågor gällande biblioteksverksamhetens mål, inriktning, omfattning, servicenivå och organisation.

Ordförande för den nya styrelsen är Agneta Bladh. Agneta Bladh är filosofi doktor och var rektor för Högskolan i Kalmar. Hon har tidigare varit statssekreterare i utbildningsdepartementet och kanslichef vid Stockholms universitet.

Biblioteksstyrelsens sammansättning:

Styrelseordförande:
Agneta Bladh

Fakultetsrepresentanter:
Humanistiska fakulteten:
Karin Helander, prodekanus
Juridiska fakulteten:
Marie Sandström, prodekanus
Naturvetenskapliga fakulteten:
Ylva Engström, prodekanus;
Sven Mannervik, prefekt, Fysikum
Samhällsvetenskapliga fakulteten:
Gunnel Forsberg, prodekanus

Representant för Kungliga Vetenskapsakademien:
Karl Grandin, professor, civ.ing.

Studentrepresentanter:
Marcus Immonen Hagley, studentrepresentant
Fredrik Charpentier Ljungqvist, doktorandrepresentant

Representanter för bibliotekets personalorganisationer:
SACO: Camilla Hertil-Lindelöw, ordinarie; Barbro Lodin, suppleant
ST: Alejandra Pizarro, ordinarie; Mirtha Osorio, suppleant

Huvudföredragande:
Wilhelm Widmark, överbibliotekarie

Representanterna för bibliotekets personal har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden. Representanterna utses av personalorganisationerna. Studenternas representant utses i enlighet med bestämmelser i studentkårsförordningen (2009:769). Överbibliotekarien vid biblioteket har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden och är huvudföredragande i styrelsen.

Ledamöterna utses för tre år och studentrepresentanterna utses för ett år.

Universitetsbiblioteket har ett gott samarbete med den nya styrelsen. Ombyggnationen och verksamhetens omorganisation med en ny inriktning är bibliotekets främsta utmaningar framöver.

13
Kompetensutveckling

Stockholms universitetsbibliotek eftersträvar en organisationskultur som är resultatorienterad, innovationsdriven och som ständigt utvecklas genom gott ledarskap och aktivt medarbetarskap. Vi vill positionera oss som ett drivande forskningsbibliotek nationellt och internationellt. För att klara dessa mål behöver vi en organisation som snabbt kan anpassa sig efter förändrade krav. Biblioteket investerade därför en betydande summa på kompetensutvecklande insatser.

Vi behöver dels bevaka utveckling och inspireras, dels dela med oss av det vi gör, lära oss konkreta färdigheter och verktyg, samverka med andra och bygga nätverk. Genom att dela med oss av det vi gör kan vi både utvecklas, genom att granskas och utvärderas av andra och bidra till andras utveckling.
Många har uttryckt intresse för utvecklingen vid Stockholms universitet och dess bibliotek och bjudit in medarbetare för att hålla föredrag och presentationer om vår verksamhet.

Bland annat talade Thomas Neidenmark på Svensk förening för informationsspecialisters vårkonferens om forskningsbibliotekets roll i vetenskaplig kommunikation. Anders Söderbäck höll en presentation om bibliotekets infrastruktur för förlagsverksamheten på ELAG, the Annual Conference of the European Libraries Automation Group i Ghent. En bibliometrisk studie av forskningssamarbete mellan Stockholms universitet och andra universitet/högskolor presenterades av Camilla Hertil Lindelöw och Johan Hinders på QQML 2013, International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries på La Sapienza University, Rom. Bodil Gustavsson presenterade SUB:s nya organisation med fokus på hur katalogiseringsverksamheten förändrats under de senaste fem åren på ett seminarium på Bergens universitetsbibliotek i Norge och Frida Jacobson och Sabina Anderberg talade om nya förvärvet på SUB på Värv och förvärv i bibliotekens vardag i Umeå.

Överbibliotekarien Wilhelm Widmark höll flera föredrag i olika sammanhang, bland annat ledde han en workshop som hette Advocacy and Communications SC Workshop: ‘The Interactive Library: Communicating Effectively with your Stakeholders’ på Libers konferens i München som handlade om bibliotek och strategisk kommunikation och på biblioteksdagarna i Örebro talade han om vikten av att som bibliotek arbeta i en internationell kontext med forskningsbiblioteksorganisationen Liber som exempel, ”Re-inventing the Library for the Future”.

I januari 2013 lämnades slutrapporten för projektet ”Författaridentifikationer och publiceringsdatabaser – scenarier och utvecklingsmöjligheter” till Kungl. Biblioteket, programmet för OpenAccess.se. Projektledare var Bodil Gustavsson och från SUB deltog även Tomas Johansson och Anders Söderbäck.

Inom internutbildning kan nämnas en utbildning i forskningsutvärdering och återkommande REF-forum för alla som har kundtjänst och som bland annat tar upp nya och ämnesspecifika e-resurser.

Undervisningsteamet har etablerat en ny form för pedagogisk utveckling, Pedagogiskt Forum, som hålls 2-3 ggr per termin.

Under vårterminen var över 40 medarbetare som arbetar med kundservice delaktiga i ett kompetenshöjningsprogram som gick ut på att varje vecka pröva en ny internetbaserat verktyg, till ex. Eduroam, Instagram, Ebook-nedladdning, mm. Detta har gett förutsättningar för utökad servicenivå till samt dialog med användarna via olika sociala medier.

En del av kompetensutvecklingen har skett via rekrytering och nya uppdrag. Biblioteket har under året anställt bl.a. en utredare, en kommunikatör, en personalspecialist, en bibliotekarie med specialistkunskap om äldre samlingar samt skapat en ny funktion som utvecklingschef.

Yrkestitlarna i biblioteket påvisar också en pågående skiftning av kompetens, 2009 var andelen andra titlar än bibliotekarie/ biblioteksassistent 20 %, 2013 hade andelen vuxit till 31 %.

Några exempel på utbildningar och konferenser bibliotekets personal deltagit i under året:

- *European summer school for scientometrics.* Berlin. Camilla Hertil-Lindelöw
- *14th International Society of Scientometrics and Informetrics Conference*. Wien. Per Ahlgren.
- *Fremtiden er åpen!* Bergen, Norge. Anders Söderbäck och Emi-Simone Zavall var inbjudna för att presentera arbetet med förlaget.
- *Fra just in case til just in time.* Köpenhamn, Det kongelige biblioteket, Sabina Anderberg, Helena Magnusson
- *Förvärvskonferens.* Umeå. Sabina Anderberg, Frida Jacobson.
- *OER – Open Educational Resources – vad är det och vad innebär det för lärande?* Andreas Hedström Mace, Emma Palmqvist Wojda
- *Forskarworkshop om forskningsdata.* Handelshögskolan i Göteborg. Thomas Neidenmark
- *Open Access Realities: global experiences of implementing OA och Library Discovery Technologies (UKSG)*. London. Philippa Andreasson.
- *5th Conference on Open Access Scholarly Publishing (COASP 2013)*. Riga. Christina Lenz
- *Conservation of medieval documents. Case studies and best practices based on experiences from the Vatican Library and Nordic libraries and archives.* Livrustkammaren/Svenska riksarkivet. Gabriel Munck
- *Att skriva för människor på webben SU.* Sara Parmhed och Per Swedberg
- *Polopoly-utbildning* på IT & Media i augusti. Katarina Ingemarsson och Martin Wincent.
- *Projektledning.* 3 dagar, 18 personer från olika avdelningar
- *Agil kravhantering.* InUse, Stockholm. Karin Martinsson, Theodor Tolstoy
- *Code Garden 13/Umbraco utbildning*, Köpenhamn. Theodor Tolstoy
- *Vägen till det digitala arkivet. Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek.* Torsten Håkansson, Grant McWilliams
- *Utbildning i licensavtal* via KB. Avdelningen för media

Exempel på ledarskapsutbildningar:

- *DIK Vilja, våga, välja 2013-14* Thomas Neidenmark
- *LIBER international leadership development programme 2013-14* Anders Söderbäck
- *Chefsutbildningar på SU*, t ex deltog Philippa Andreasson, Birgitta Hellmark Lindgren, Anders Söderbäck och Wilhelm Widmark i utbildningen Genusmedvetet ledarskap och Sabina Anderberg och Anders Söderbäck i chefs- och ledarprogrammet Att vara chef 2012/2013

14
Externa uppdrag

Ledningsgruppens externa uppdrag:

Wilhelm Widmark:
Liber Executive Board
Liber Finance Committee
Chair Liber Advocasy and Communication Steering Committee
Styrelseledamot i SUHFs Forum för bibliotekschefer
Arbetsgruppen för Gemensamma tjänster inom SUHF
Ledamot i Styrgruppen för Bibsam
Ledamot i Expertgruppen för Open Access och Publicering
Ledamot i Biblioteksstyrelsen vid Linnéuniversitetet
Utbildningsråd vid Bibliotekshögskolan i Borås
Sage Library Advisory Board
IOP Library Advisory Board
Cambridge Library Advisory Board
Ebsco Library Advisory Board

Birgitta Hellmark Lindgren:
Sekreterare i LIBER Steering Committee Advocacy and Communications (2013-)

Sabina Anderberg:
ingår i Förvärvsnätverket för akademiska bibliotek, Referensgrupp nationellt ramavtal för tidskriftsagent, Ebrary and EBL Online Advisory Board.

Philippa Andreasson:
informatör i IFLA's Reference and Information Service Section och nätverket för kundservice, KUBIS. Medlem i nätverket för blivande chefer som anordnas av SUHF Forum för bibliotekschefer.

Birgitta Löfgren:
ingår i ett nätverk av administrativt ansvariga vid de större universitetsbiblioteken.

Anders Söderbäck:
Svensk biblioteksförening, styrelseledamot (2012-), Svensk biblioteksförenings utvecklingsråd för nationell biblioteksstrategi, ordförande (2013-), SUHF arbetsgrupp för geodata, (2012-2013), SUHF arbetsgrupp för CRIS-frågor, 2013-2014

Övriga medarbetare:

Maud Roberts:
Svensk redaktör för databasen IBA International Bibliography of Art (ProQuest), Library advisor för BFL Berg Fashion Library (Bloomsbury Publishing) och Library advisor för FPA Fashion Photography Archive Project (Bloomsbury Publishing)

Tuija Drake:
Ingår i två externa grupper: Libris användargrupp och Arbetsgrupp för Svenska ämnesord.

Marie Lövgren:
Medlem i Divas kvalitetsgrupp

Bodil Gustavsson:
Medlem i KB:s Expertgrupp för metadata och Arbetsgrupp för folkbibliotekens medlemskap i Libris. Ordförande i DiVAs kvalitetsgrupp.

Ann-Louise Löfgren:
Ingår i Referensgruppen för samordnare och högskolebibliotekarier hos MTM Myndigheten för tillgängliga medier.

Carolina Engfelt:
Ingår i nätverket Europeiskt Dokumentations Center (EDC). Nätverket har en paraplyorganisation som heter Europa Direkt och ligger under EU-kommissionen.

15

Externa besök och evenemang

Externa besök

Biblioteket tog emot praktikanter vid två tillfällen, i april besökte Parthena Alvanoudi and Fotini Polymeraki från Information and Documentation Department, University of Macedonia i Grekland biblioteket under en vecka inom Erasmusprogrammet och i september deltog förstebibliotekarien Marius Warholm Haugen från Seksjon for humaniora og samfunnsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet iTrondheim i bibliotekets arbete, likaså under en vecka.

Biblioteket deltog också i ett mentorsprogram för studenter inom informationsvetenskap på högskolan i Borås och ordnade praktik för sina adepter i samband med programmet.

Bibliotekets nybildade avdelning för media har tagit emot flera besök från motsvarande verksamheter i andra bibliotek, bland andra Helsinki University Library Acquisition & Metadata och Turku University Library Acquisition, Musik- och Teaterbiblioteket och BIBSAM.

Britt Marie Bergquist, undervisningsansvarig bibliotekarie på SLU-biblioteket, skuggade undervisningsteamets arbete under 2 dagar.

Både ledningsgruppen och administrativa avdelningen från universitetsbiblioteket i Umeå besökte sina motsvarigheter här.

Ett 30-tal bibliotekarier från Finland besökte biblioteket i samband med utbildningsdagar med LM Information Delivery.

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM gjorde studiebesök dels för att se hur avdelningen för kundservice jobbar mot studenter med funktionsnedsättningar, dels för att bekanta sig med förvärvsarbetet på avdelningen för media.

Fyra medlemmar ur Det norske Forskerforbundets bibliotekforenings styre besökte biblioteket i juni för att diskutera bland annat organisation och ledning, arbete med publicering och utveckling av samlingar.

Kontaktgruppen för bibliotek inom The International Alliance of Research Universities (IARU) hade ett möte med bibliotekets ledning för att höra hur vi arbetar med aktuella utvecklingsfrågor. Gruppen består av representanter från Australian National University, ETH i Zürich, National University of Singapore, Peking University, University of California, Berkeley, University of Cambridge, University of Copenhagen, University of Oxford, The University of Tokyo och Yale University.

Michael Moll (Deputy Director) och Petro Coreejes-Brink från biblioteket på Cape Peninsula University of Technology, South Africa besökte biblioteket för att diskutera bemötande och kompetensutveckling för kundservice samt statistikarbete.

Evenemang

- Helms lecture 20 år: Mark Coker: ”The future of book publishing”, samarrangemang med Svensk förläggarförening
- Helms seminarium 2013: ”Självpublicering: hot eller möjlighet?”
- Seminarium på Bok och Bibliotek; ”Vad har akademisk publicering på biblioteket att göra?” Samarrangemang med Svensk biblioteksförening.
- Välkomstdag för nya studenter VT och HT 2013
- Orientation day
- Välkomstdag för lärarstudenter

16

Ekonomiskt utfall 2013

Bakgrund

Bibliotekets totala resultat för bokföringsåret 2013 blev +13 512 tkr. Både personalkostnader och kostnader för övrig drift har gett stora överskott. Delar av överskottet har biblioteket använt till engångssatsningar på förvärvet och resterande överskott sparas i myndighetskapitalet för att bekosta nya inventarier och AV-utrustning till det ombyggda biblioteket. Nedan redovisas de största avvikelserna jämfört med årsbudgeten.

Personalkostnader

Årets utfall gällande personalkostnader blev +4 035 tkr. Årets alla tre prognoser pekade mot ett stort överskott för personalkostnader. Överskottet beror framförallt på föräldraledigheter, längre sjukskrivningar och avgångar utöver vad som var känt i början av året samt förseningar i rekryteringar. Planerade nyrekryteringar, främst på Avdelning för samlingar och Avdelningen för media, har tagit tid. De vakanserna blev besatta först i december.

Biblioteket valde att anlita en personalspecialist via ett bemanningsföretag i stället för tillsvidareanställning. Även detta har påverkat till att personalkostnader visar ett positivt resultat.

Övriga driftskostnader

Bibliotekets resultat gällande övriga driftskostnader blev sammanlagt +13 463 tkr. Biblioteket fick höjt anslagsram med 13 000 tkr för att täcka ökningen av hyreskostnaden med anledning av ombyggnationen. Eftersom hyresökningen skulle komma först under 2014 beslutades det att biblioteket fick spara de 13 000 tkr för att kunna delfinansiera inköp av inventarier och AV-utrustning som ska införskaffas till det ombyggda biblioteket.

Förvärv

Utfallet för förvärvet blev -4 712 tkr. I enlighet med den sista prognosen för 2013 har biblioteket använt delar av det prognostiserade positiva resultatet för engångssatsningar på förvärvet. Biblioteket har därmed ytterligare kunnat utöka sitt bestånd av tidskriftsarkiv och e-böcker och den förstärkningen har i år mestadels gjorts på den naturvetenskapliga sidan.

Intäkter

Under de senaste fem åren har bibliotekets övriga intäkter ökat stadigt. Ökningen avser huvudsakligen intäkter gällande förseningsavgifter. Anledningen till detta är främst på att biblioteket införde förseningsavgifter på alla böcker några år sedan och att huvudbiblioteket inklusive de större filialerna erbjuder numera kortbetalningar. Det positiva resultatet gällande intäkter blev +735 tkr för 2013.

Avskrivningar

Det negativa utfallet på -9 tkr för avskrivningar beror på till stor del på förseningar i anskaffningarna.

	Budget	Utfall	Resultat
Personalkostnader	65 389	61 354	4 035
Övrig drift	62 159	48 696	13 463
Förvärv	35 000	39 712	-4 712
Avskrivningar	1 505	1 514	-9
Intäkter	164 053	164 788	735
Totalt			13 512